

Körösvidék

független keresztény politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Békéscsaba, Szent István-tér 18. Telefon 60.
Póstatakarékpénztári csekk száma: 34.141.

Felelős szerkesztő:
MIGEND DEZSÓ

Előfizetési árak:
Negyedévre 6 pengő, egy hónapra 2 pengő.
Egyes szám ára 10 fillér.

Francia példa

Sok szó esik mostanában a racionalizálásról. Ráció alizálni kell a termelést, racionalizálni kell az üzemeket, meg az állami igazgatást is.

Ez a követelmény annyira kézenfekvőnek látszik, hogy szinte vitázni is felesleges felőle.

Avagy nem mindnyájunknak jogos óhajta-e, hogy az állami igazgatás méretei, tempóját és költségeit a reális szükségletekhez és a polgárság teherviselőképességéhez arányosítva alakítsák át?

Nem fontos feltétele-e gazdasági életünk egyensúlybahozatalának, hogy megfelelő árakat, megfelelő mennyiségben és főként a fogyasztókat tulságosan meg nem terhelő rezsiköltséggel termeljünk?

Nem állandóan hangoztatott követelésünk, hogy az üzemeket, amelyek ma óriási deficitet működnek, szervezzék át a racionális követelményeknek megfelelően?

Nagy csatákat vívtunk mindenütt, ahol csak szóhoz juthattunk, azért, hogy ezek a követelmények érvényesüléshez juthassanak. Az évi siker nem is maradt el, hiszen megalakult a Magyar Racionalizálási Bizottság, amely egyelőre a statisztikákat bújja, tanulmányokat folytat és elokészületeket végez széles feladatkörének tervszerű kiépítéséhez.

Ebben az előmunkálati időszakban történt a minap, hogy Marcel Bloch, a páris-orleansi vasút műszaki igazgatója Budapestre érkezett és a Magyar Racionalizálási Bizottság plénuma előtt előadást tartott a francia üzemek racionalizálásáról. Filmekkel illusztrálva szemlélhette és hallhatta az előkelő magyar szakértő közönség azt a nagyméretű tevékenységet, amellyel Franciaország minden más európai államot megelőzve racionalizálta üzemait.

Elképzeljük és megértjük azt az egyhangú lelkesedést, amellyel a Magyar Racionalizálási Bizottság tagjai és az érdeklődő előkelő közönség a francia vasutigazgató meggyőző előadásából ellenvetés nélkül vette tudomásul, hogy Franciaország jórészt éppen a jókor végrehajtott racionalizálásnak köszönheti kedvezőbb gazdasági helyzetét.

Anélkül, hogy rontani tudnók a francia példa buzdító hatását, egy szerény kérdést bátorodunk mégis megkockáztatni utólag.

Hogyan lehetséges az, tisztelt Marcel Bloch vasutigazgató ur, hogy jóllehet a francia üzemeket még kellő időben racionalizálták, éppen a francia vasutak kilenc milliárdos deficitet mutatnak ki az

elmult esztendőről, tehát a gondos racionalizálás után?

Hol itt a ráció?

Persze Marcel Bloch igazgató ur budapesti sikerét leartatva, szalonkocsiba szállt és az Orient-Expresszel rég hazautazott, rákbizva, hogy ezen a nyitott kérdésen — ha ugyan rátalálunk — töprengjünk.

Mi éppen a deficitek szakadatlan és minden irányban végeláthatatlan láncolata ellen akarunk védekezni a racionalizálással, gazdasági

életünknek minden vonatkozásban racionális alapokra való helyezésével. A francia példa azonban kiábrándító lehet mindazok számára, akik azt hitték, hogy egyszerű műtéttel egyszersmindenkora kiegyensúlyozott helyzetet lehet teremteni. Minden viszonylagosan, helyileg biztosított jobb szituációt is újra meg újra elborítanak a hullámok, amíg az általános, szakadatlan romlás folyamatát nem sikerül valamilyen elemi erejű összefogással megállítani. M.

Imrédy Béla pénzügyminiszter nyilatkozata a genfi megbeszélésekről

Genfben csütörtökön délelőtt mutatkozott be Imrédy Béla pénzügyminiszter a nemzetek szövetsége előtt. A pénzügyi bizottság ülése után a pénzügyminiszter a következőket mondta: A bizottság ülésén részletesen ismertettem Magyarország pénzügyi helyzetét, arról azonban szó sem lehet, hogy most végleges elhatározásra kerülhessen a sor a magyar kérdésben. Egyelőre tisztán arról van szó, hogy hatáson és eredményes felvilágosító munkát végezzünk és közeleb-

bi eszmecserét folytassunk az illetékes személyiségekkel és megbeszéljük azokat a lehetőségeket, amelyek a magyar államháztartásban mutatkozó hiányok eltüntetésére vezethetnek.

Genf, január 13.

A Népszövetség pénzügyi bizottsága ma délelőtt fél 11 órakor folytatta a magyar pénzügyi helyzet tárgyalását. A bizottság ülésén a magyarok részéről Imrédy Béla pénzügyminiszter és Pelényi János rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter is résztvett.

Építési kölcsönöket nyújt az Országos Társadalombiztosító

Az OTI, az öregségbiztosítás tartalékalapjából 10 millió pengőt építési kölcsönök alakjában akar győmölcsöztetni és a közeljövőben meg is kezdi a kölcsönök folyósítását.

Ami a kölcsön feltételeit illeti, az 5—6 % os évi kamat és 25 éves törlesztési idő mellett lesz

igénybevehető, kizárólag társas, vagy családi házak építésére, a telek és építési költségek 50—60 % a erejéig.

Érdeklődők bővebb felvilágosítást nyerhetnek a békéscsabai Ipartestület irodájában naponként délelőtt 10—12 óra között.

Rosszabbodott az előző évhez viszonyítva Békéscsaba közegészségügye 1932-ben

A nehéz megélhetési viszonyok előmozdítják a betegségek terjedését

Adatok dr. Donner László ügyvezető orvos évi jelentéséből

Most állította össze dr. Donner László ügyvezető orvos Békéscsaba város 1932. évi közegészségügyi viszonyairól szóló jelentését, amely az alábbi érdekes adatokat tartalmazza:

A múlt évben született fiú: 612; leány 557, összesen 1169, halva született 35; törvénytelen 92.

Házasodott 421 pár. Meghalt férfi 576, nő 488. A természetes szaporulat 105. Az életkort te-

kintve elhalt egy éven aluli 257; 1—5 évig 124, 5—10-ig 27, 10—20-ig 43, 20—30-ig 70, 30—40-ig 55, 40—50-ig 49, 50—60-ig 75, 60—70-ig 100, 70—80-ig 149, 80—90-ig 72, 90 évnél idősebb 6.

Fenti adatok szerint a születések száma 19-el kevesebb, a halálzási szám 174-el több, a csecsemő halálozás emelkedett, a fertőző betegedések száma csak kis mértékben volt kevesebb, így a közegészségügyi viszonyok az előző évhez viszonyítva rosszabbak voltak. A rossz gazdasági viszonyok folytán a táplálkozás romlott, a lakosság ellenálló ereje a betegségekkel szemben csökkent, a rossz ruházkozás miatt a meghűléses betegek gyakoribbak voltak és a rossz lakásviszonyok a betegségek terjedését elősegítették. A kórházba a rendelkezésre álló összeg csekély volta miatt nem vehettek fel annyi beteget, mint amennyit kellett volna, a lakásokon pedig a legjobb orvosi kezelés sem mutathatótt fel ott eredményt, ahol a legminimálisabb higiéniai követelmények és a kellő táplálkozás nem biztosítható. Ez mutatkozik a csecsemő halálozásban is, amelynek száma magasabb volt az előző évinél: 257, szemben a múlt évi 221-el.

Nagy pusztítást vitt véghez a bélhurut is, amely egymaga 82 csecsemőt és 65 két éven alóli gyermeket vitt el. A következő legtöbb halálozás 70-80 év közt volt, 149, hatvan éven felül összesen 327 egyén halt el. Több mint az előző évben.

A halálokok közül a legnagyobb számmal a bélhurut szerepel: 194. Tüdővészben 88 egyén halt el. Öngyilkosság 21 volt, erőszakos halált szenvedett 15, — ebből baleset 13. Az uralkodó betegség a roncsoló toroklob volt, utána a hasihagymáz következik. Mindkettő az egész város területén elszórtan mutatkozott. A tifusz az őszi hónapokban főleg a szegények által lakott kerületekben. A roncsoló toroklob súlyosabb, a hasihagymáz enyhébb lefolyású volt. A trachomás betegek száma nem volt nagyobb az előző évinél. Beoltottak 995, újraoltottak 1045 gyermeket.

Egészségügyi propaganda előadást dr. Donner, dr. Szalay és dr. Kultsár orvosok tartottak. Az érdeklődés azonban igen csekély volt, úgy, hogy néhány előadást hallgatóság hiányában nem lehetett megtartani. Eljárás egészségügyi és közigazgatási kihágás miatt 68, tejhamisítás miatt 15 esetben volt.

Az orvosok száma 58, egy el-

halt, hét nem gyakorol. Az 1932. évben letelepedett három orvos. Szülésznek száma 28. Számuk a lakosság szükségletéhez képest megfelelő. A nyolc gyógyszerár vizsgálatánál kifogás nem merült fel. A szegénybelegyek gyógykezelésében nehézséget okoznak a legújabb rendeletek, mert az e célra rendelkezésre álló összegek nem elegendők. Különösen a kórházi ápolásokat kellett megszo-
ritani.

Adományok

Jánossy Gyula polgármester inségakciójára

Jánossy Gyula polgármester felhívására az inség enyhítésére a következő adományok folytak be a városi főpénztárba: Fonfeder Testvérek 25, Posta altisztek csoportja 10, Kovács József 6, Andrassy Gizella 5, dr. Szondy László 10, Weiszbrunn Zsigmond 5, Weinberger Mór 2, Abonyi László 5, Schwartz Dezső 10, Sztaricskay Ferenc 5, Nigrinyi János 15, Deutsch Mór 12, Eisler Jakab 2, Péli Mihály 5, dr. Révész Sándor 5, id. Réthy Béla 10, dr. Tardos Dezső 10, Radó Miklós 10, Fábry Magda 3, Békéscsabai Takarékpénztár Egyesület 50, Dobó kézimunka szalon 3, Silberstein Ignác utó-
dai 4, Marottyé Pál 1 pengő. Összesen 213 pengő.

Kétszázkilométeres vasuti jegy háromszáznegyven pengőért

A MÁV január 15-vel újfajtájú bérletjegyeket bocsát ki, amelyek Békéscsabán a Menetjegyiroda útján szerezhetők be. A bérletjegyek háromfélék: 200, 300 és 400 km-es távolságra érvényesek. Mind a három távolságra minden kocsi-osztályra kiválthatók. A bérletjegyek árai a következők:

200 km-re, egész évre: I. osztály 680, II. o. 510, III. 340, fél-
évre I. o. 440, II. o. 330, III. o. 220, negyedévre I. o. 290, II. o. 220, III. o. 150 pengő.

300 km-re, egész évre: I. o. 920, II. o. 690, III. o. 460, fél-
évre I. o. 600, II. o. 450, III. o. 300, negyed-
évre I. o. 390, II. o. 300, III. o. 200 pengő.

400 km-re, egész évre I. o. 1120, II. o. 840, III. o. 560, fél-
évre I. o. 730, II. o. 550, III. o. 370, negyed-
évre I. o. 470, II. o. 360, III. o. 240 pengő.

Az összes további feltételek a Menetjegyirodában tudhatók meg.

CSABA MOZGÓ

Jan. 12 13, csütörtök-péntek, fél 7, fél 9

Katinka — hol jártál az éjjel?

Janet Gaynor és Charles Farrell
ragyogó, énekes filmjátéka.
Pompás dalszámok, érdekfeszítő cse-
lekmény, szemképrázatos kiállítás.

Ünnepségek Siámban. Varázsszőnyeg.

Jan. 14, szombat, fél 7, fél 9,
jan. 15, vasárnap, 3, 5, 7 és 9 órákor

Két világ szerelmese

Négyrendbéli nemzetgyalázással vádolják Hock Jánost

Hock János ügyét dr. Traeger László referens ügyész referálja Baróthy Pál főügyésznek és ekkor történik döntés, hogy kinél indítványozza az ügyészség Hock János letartóztatását, vagy pedig

ugyanazt az eljárást követi-e, mint Hatvány Lajos ügyében és a törvénytisztség elé utalja a letartóztatás kérdését. Hock János ellen négy vádirat van készen, amelyek nemzetgyalázással vádolják.

Kötél általi halálra ítélték a szegedi hóhérszonyt

A Pipás Pista és társai elleni bűnygyben Gömör tanácselnök ma délben kihirdette a törvénytisztség ítéletét. Az ítélet megállapítja a vádlottak bűnösségét Börcsök István és Dobák Antal sérelmére elkövetett gyilkosságban és azért Börcsök Istvánné vádlottat mint felbujtót 15 évi fegyházra, Rieger Pálnét, álnéven Pipás Pistát mint tettestársat kötél általi halálra, Vecsernyés Istvánt, mint tettestársat

6 évi fegyházra, Börcsök Imre, akkor még fiatal korú vádlottat mint bűnszolgát büntetését gyilkosság miatt két évi fegyházra, Dobák Antalnét, mint felbujtót életfogytiglani fegyházra, Horváth Istvánt, álnéven Bende Istvánt és Császár Istvánt, mint tettestársakat 15-15 évi fegyházra ítélték. A tárgyalás előtt kitöltött fogság idejét a bíróság a szabadságvesztési büntetésekbe beszámította.

Vajda Sándor alakít új kormányt Romániában

Vajda Sándor volt miniszterelnök a király meghívására ma Bukarestbe érkezett és dr. Buteanu társaságában kihallgatáson jelent meg a király előtt. A kihallgatás egy óra hosszáig tartott. Vajda a palotából távozóban újságírók előtt a következőket mondta: A király megbízott a kormány megalakításá-

val. A megbízást elfogadtam. Délután tárgyalásokat folytatok a nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottságával. Ha a bizottság részéről megkapom a hozzájárulást, akkor az új kormány névsorát még ma a király elé terjesztem. A kormányválság megoldása után a király visszatér Sinajába.

Beköszöntött a havazás

A vetések idáig jól teleltek s most új védelmet kapnak a hótakaróval

Hosszú heteken át tartó sötét, borús és ködös idő után végre megkezdődött az első komolyabb havazás és ezzel beköszöntött első igazi télies színezetű időszak.

A helyek lassan, de kitarással és sűrűn hulldogálnak alá és remény van arra, hogy a hó megmarad és szép fehér hótakaró terül a vidékre.

A mezőgazdaságnak nagy hasznára szolgál a hó, mert különösen a vetésre volt kívánatos a hótakaró a fagy ellen.

Tass Ferenc felső mezőgazdasági iskolai igazgatónál, a békéscsabai agrártársadalom egyik kiváló vezetőjénél érdeklődtünk a vetések állása felől.

Érdeklődésünkre a legnagyobb

készséggel a következő választ kaptuk.

— Eddig még nem volt olyan erős fagy, ami árthatott volna a vetésnek. Nagyon szépen fejlődik minden. A havazás a legjobbkor jött. Jót tesz a zsenge és eddig fagyásnak kitétt vetésnek a ráterülő hótakaró, amely az utakat is nagyban megjavítja, illetőleg járhatóvá teszi.

A mezőgazdaságnak tehát határozottan javára szolgál a havazás, de a mai mostoha világban még abból a szempontból is méltatnunk kell, hogy jobb híján — munkaalkalmat jelent. Békéscsabán azonban, amint halljuk, az inségmunkások, akik a hótakarításnál szerephez juthatnak, nagyrészt előre kivették segélyként munkabéruket.

Életveszélyes

a békéscsaba—gyulai villamos távvezeték érintése!

A jövő héten megkezdik az áramszolgáltatás előkészületeit

Nemrégiben sok akadályon keresztül, szinte bámulatos gyorsasággal épült meg a békéscsaba—gyulai villamos távvezeték. Az áramszolgáltatás még nem indulhatott meg, mert a békéscsabai áramnak gyulai bekapcsolásához elvégzendő munkálatok nehezebb része még ezután következik.

Amint most Nigrinyi Jánostól, a békéscsabai villamosmű igazgatójától értesülünk,

az új vezeték terhelése a jövő hét vége felé már megkezdődik

és az azután következő héten indul meg fokozatosan a békéscsa-

bai áramnak a gyulai hálózatba való bekapcsolása.

Itt említjük meg, hogy az új vezeték elkészülte óta mindennapos látvány, hogy az arrajáró iskolás-
gyermek, sőt serdülő ifjak is, nagy kedvteliséggel másznak fel a távvezeték rácsos vasoszlopaira.

A szülőknek most gondosan kell figyelmeztetniük gyermekeiket, de a hatóságok is bizonyára kellően figyelmeztetnek és kioktatnak mindenkit arra, hogy az oszlopokhoz ne nyuljanak, mert a jövő héttől kezdve a vezeték magasfeszültségű áramot továbbít és érintése halálos szerencsétlenséget okoz

Harc a diftéria ellen

Belügyminiszteri körrendelet a diftéria elleni kötelező oltásról

A belügyminiszter hosszabb körrendeletben hívja fel a hatóságok és illetékesek figyelmét a diftéria-elleni védőoltások fontosságára. Megállapítja a körrendelet, hogy azokon a helyeken, ahol az oltásokat rendszeresen alkalmazták, örvendetesen csökkent a diftéria megbetegedések és a halálozások száma. Az utóbbi időben azonban még is feltűnően emelkedett a járványban megbetegedettek száma és ez arra mutat, hogy a védőoltások — bizonyára a gyógyító szérum magas ára miatt — abbamaradtak, de igen gyakran előfordul az is, hogy az oltást elkerülve alkalmazzák.

Most azt rendelte el a belügyminiszter, hogy az illetékesek hívják fel a közönség figyelmét a védőoltások fontosságára és arra, hogy a szegénysorsúak mindössze 20 fillér kezelési költséget fizetnek az oltásokért. Hogy az oltások mennyire hatásosak, ezt az bizonyítja, hogy azokon a helyeken, ahol a védőoltásokat alkalmazták, esetenkénti három oltásnak alkalmazása után egytizedére esett vissza a diftéria megbetegedések és természetesen a halálozások arányszáma.

A belügyminiszter tehát országos megmozdulást kíván a diftéria elleni harcra és a 2-6 éves gyermekeknél kötelezővé teszi a védőoltások alkalmazását, míg a hat éven felülieknél csak ott kell alkalmazni a védőoltásokat, ahol a diftéria nagy mértékben és rendszeresen lép fel.

RADIO

A rádió szombati műsora

9.15: Az Állástalan Zenészek Szimfonikus zenekarának hangversenye. 12.05: A rádió házkvintettjének hangversenye. »Német szerzők«. 4.00: A Rádióélet gyermekjátékszórója. 5: Másfél óra könnyű zene. Zenekari hangverseny. 6.30: Mit üzen a rádió. 7.15: Gramofonhangverseny. 7.45: A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. Közreműködik Wittgenstein Pál. Utána kb. 9.45: Hírek. Majd: győri Vörös Misi cigányzenekarának hangversenye. 11.00: A Jan. & Patrik Hoffmann jazzzenekar hangversenye.

HIREK

Négy szemközt a tollal

Ebben a fagyos téli időben ugyan kinek van kedve eseményeket gyártani? Míg az ablak előtt kavargó a hó, az utcákon kihalt az élet. Mindenki otthon ül és a vidéki városban ilyenkor rendszerint nem történik semmi.

Mit tehet ilyenkor a vidéki élet hűségese sajtókrónikása más, mint azt, hogy kényeszerű kényelemmel ül íróasztala mellé és nekitámaszkodva a széknek, beszédbe elegyedik a szerkesztői tollal.

A toll kérdés nélkül beszél. Hozzá van szokva. Szinte azt kell hinnem, hogy minden további nélkül elkészít egy szenzációs riportot — egyedül. Olyan tapasztalt, gyakorlott. Igaz, — mestersége az írás.

Mégis, az illendőség kedvéért, kivételesen pihenni hagyta, ő ellenben szinte megszakítás nélkül beszélt:

— Kedves barátom! Ne higgye, hogy megfigyelései közben összehasonlíthat engem holmi más, közhivatali, vagy egyéb tollakkal.

— Én, fiam, egészen különleges, mondhatnám, hogy lélekidomító szerepet töltök be. Igen, betöltök. Én ugyanis nem engedem magamat tölteni. Szeretem az újdonságokat, az újságot — hiszen minden vonásom maga az újság — de csak egyszerű mártogatós fatollszár vagyok és acélhegyben végződom.

Higgye el, — komisz mesterség. Minden másnap újhegygel ajándékoznak meg, amelylyel dicsérek, korholok, örülök, búsulok, verselek és írom az árverési hirdetést épen úgy, mint a boldog eljegyzési híreket. Itt simogatok, ott szírok — és mindezt csak egy napért teszem, azután kezdek elölről.

— Terveimről nyilatkozom s a gazdasági válságról?

— Csak nem akar rögtön egy vezércikket kicsalni belőlem? Különbem sem hagyom magam kikérdezni. Ehhez nem vagyok hozzászokva.

(Utána nyúltam, de mielőtt elértem, megmozdult az végiggyurult az íróasztalon. Az asztal szélén elkaptam s a helyére tettem, mert Toll ömeltősága befejezte az interjút.)

(szejő)

Ezen a héten Lőrinczy és Abonyi (Debreczeni) gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot.

— Előljárók választása Kondoroson. A Körösvidék tudósítója jelenti: A községi előljárók megbízatása lejárt, a választás f. hó 21-én lesz.

— **Megbukott a görög kormány.** Athénből jelentik, hogy a Csardarisz kormány a kamarában 109 szavazattal 91 ellenében megbukott. Az ülés hajnali 5 óráig tartott.

— **A békéscsabai Szociális Misszió főzótanfolyamának résztvevői január 21-én este az ipartestület nagytermében táncdal egybekötött teastét rendeznek, amelyre szívesen meghívják és elvárják a fiatalokat kísérőikkel együtt. A fizta jövedelmet a Szociális Misszió javára fordítják.**

— **A Kondorosi Ev. Leányegylet f. hó 8-án tartotta tisztújító közgyűlését. Diszelnökké özv. Micsinay Pálnét, elnökké Mazán Osikát választották meg. Jegyző lett Jancsó Jucika.**

— **A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetsége békéscsabai csoportja f. hó 14-én, szombaton este tartja első kultur estjét. Az est előadója Farkas József magántisztviselő. Az előadás címe: Mahatma Gandhi. Belépődíj nincs. Mindenkit szívesen lát a Rendezőség.**

— **„A munkásság teremtsen munkaalkalmakat”** Ilyen címmel idéz a Népszava legutóbbi száma dr. Márky Barna alispánnak a közigazgatási bizottság elé terjesztett jelentéséből. Az idézett badar mondatot úgy tűnteti fel, minthogyha azt dr. Márky alispán mondta volna jelentésében. A vármegye közigazgatási bizottságának nyilvános ülésén részt szoktunk venni, meghallgatjuk az alispáni jelentést, sőt el is szoktuk azt olvasni. Így történt ez a közigazgatási bizottság folyó havi ülésén is. Nagy most a meglepetésünk, mert a »Népszava« című napilap január 12-iki számát olvasva azt kellene megállapítanunk, hogy nem jól hallunk, vagy nem tudunk olvasni. Van azonban harmadik eshetőség is, még pedig az, hogy a »Népszava« tudósítója nem tud olvasni. A fenti idézetnek ugyanis nyoma sincsen az alispáni jelentésben!

— **Farkascordák garázdálkodnak Órománia községeiben.** Bukarestből jelentik: Manikul Sarat megyében a hóvihar áldozatanak száma hivatalos jelentés szerint 18-ra emelkedett, de a csendőrség úgy tudja, hogy ez a szám a valóságban jóval nagyobb. Buzeu megyében a hóviharnak négy halottja és 7 súlyos sérültje van. Farkas csordák is garázdálkodnak egyes községekben.

— **Áramszünet.** A békéscsabai villanytelep igazgatósága közli, hogy f. hó 15-én, vasárnap reggel fél 8-tól délután 2 óráig áramszünet lesz a gyulai távvezeték bekapcsolása miatt.

— **Bridgetanfolyam.** A békéscsabai Kereskedelmi Csarnok kezdők részére bridgetanfolyamot rendez. A tanfolyam f. hó 17-én, kedden este fél 9 órakor kezdődik az egyesület klubhelyiségében. A részvétel teljesen díjtalan. Vendégeket szívesen látnak.

— **HalvacSORA ma, szombaton este a „Bodega” vendéglőben.**

— **A békéscsabai MÁV Sportegylet estélye.** A békéscsabai MÁV. Sportegylet f. hó 14-én szombaton este 8 órai kezdettel a békéscsabai vasutasok olvasókörében táncdal egybekötött műsoros előadást tart, amelyre az egyesület tagjait, valamint jóbarátait tisztelettel meghívja. Belépődíj nincs. Önkéntes adományokat szívesen fogadnak az egyesület felszerelése javára. Külön meghívókat nem bocsátottak ki.

— **Hugyeczné (Sajben Mária) női divattermében készülnek a legellegánsabb kabátok, estélyi és utcai ruhák. Fazon árúkat a mai nehéz viszonyokhoz mérten lezártítottam. Kérem a hölgyek szíves partifogását. VI. Deák-utca 16.**

Figyelmeztetés!

Egy kisvárosban a magasfeszültségű áramvezető oszlopokon ez a tábla áll:

„A drót megérintése biztos halál. Akit rajtaérnek, az eljárás ellene kihágás miatt nyomban megindítatik.”

— **„Leleplezték” Cseszkó Mátét.** Hódmezővásárhelyről jelentik: Több, mint két évvel ezelőtt Cseszkó Máté vásárhelyi iparművész Szentesen vásárral egybekötött kiállítás rendezett agyagmunkáiból. A Szentesi Ipartestület akkor feljelentést tett ellene amiatt, hogy a gölönccséripart engedély nélkül, jogosulatlanul üzi. Sokáig húzódott az ügy. Cseszkót nem találták, nem lehetett kihallgatni. Végre megállapították, hogy Cseszkó Máté csak felvett művésznév, a kihágási ügy terheltjét tulajdonképpen Weisz Mihálynak hívják. Hivatkozott rá, hogy 25 év óta dolgozik, mint iparművész, művészembernek pedig nincs szüksége semmiféle iparigazolványra. Az elsőfoku kihágási bíróság elmarasztalta Cseszkó Mátét 20 pengő pénzbüntetésben ipari kihágásért. Az ítélet alapján az iparművésznek az a beismerése szolgált, hogy iparengedély nélkül eladott több tárgyat. Weisz Mihály most megfelelőbbézte az alispánhoz az ítéletet. Felbevezésében azt írja, hogy Magyarországban majdnem minden városában rendezett kiállítást és sehhol sem indult ellene kihágási eljárás, csupán Szentesen.

— **Aldott állapotban levő nők és ifjú anyák** a kitűnő természetes »Ferenc József« keserűvíz használata által rendes gyomor- és bélműködést érnek el. A modern nőgyógyítás főképviselelő a Ferenc József vizet igen sok esetben kipróbálták és kivétel nélkül gyorsan, megbízhatóan és fájdalom nélkül hatónak találták. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Tótnyelvű műkedvelő előadás Békéscsabán.** Ma este totnyelvű és táncdal egybekötött műkedvelő előadás lesz a Kisgazda Székházban 8 órai kezdettel. Az előadást totájku ifjak rendezik, akik ugyanarra a közönségre számíthatnak, amely az eddig is rendezett hasonló előadásait végignézte.

— **A nagy munkahiány folytán, a tavasz beállta előtt, félárban szereljük fel, javítjuk meg varrógépjét és kerékpárját. Használja fel az alkalmat.** Rotter Sándor és Társa varrógép, kerékpár szakkereskedés és javítóüzem. (Kath. bérpalota.)

— **A Békéscsabai Általános Nép-egylet f. hó 15-én délelőtt 10 órakor tartja rendes évi közgyűlését saját székházában. A közgyűlés tekintet nélkül a megjelent tagok számára, határozatképes lesz.**

— **Törődjünk többet egészségünkkel és használjuk fel saját érdekünkben a nyújtott lehetőségeket. Kérdezzük meg orvosainkat, mire van szükségünk és menjünk minél többet az „Árpád” fürdőbe.**

— **Árverés.** Békéscsaba m. város adóhivatala, adótorozás miatt lefoglalt 1 drb. Fordson-traktort, 1 drb. cséplőszekrényt, kubikos kordélyokat, kerekeket, stb. t. III., Péki-utca 13 szám alatt 1933. január 14-én délelőtt fél 12 órakor nyilvános árverésen elárverez.

— **Országos vásár Berettyóújfaluban.** A városhoz érkezett hivatalos értesítés szerint a legközelebbi országos vásárt Berettyóújfaluban február 2-án tartják meg, amelyre vészmentes helyről mindenféle állat felhajtható.

Megalakul az amatőr fényképészek egyesülete

Az amatőr fényképészek egyesületének előkészítő bizottsága lapunk utján is meghívja Békéscsaba és környékének összes amatőr fényképészeit az Amatőr Fényképész Egyesület alakuló közgyűlésére. Biztosra vesszük, hogy minden amatőr fényképész örömmel fog megjelenni ezen a gyűlésen, hogy tanubizonyoságot tegyen a fotóművészet iránti szeretetéről.

Az alakuló közgyűlés január hó 15-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Városháza kistanácstermében (I. em. 30. sz.) lesz az alábbi tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az előkészítő bizottság működéséről jelentés. 3. Határozathozatal a megalakulásról. 4. A „M. A. O. Sz.” alapszabályainak ismertetése. 5. Vezetőség választása. 6. Indítványok.

Az előkészítő bizottság az amatőr fényképészek teljes számu megjelenését kéri és azok megjelenésére is feltétlenül számít, akik technikai okokból az előzetes tájékoztató ívet nem irták alá s így külön meghívót sem kaphattak. (N. A.)

LEGOLCSÓBB BESZERZÉSI HELYE:

IRODA: Ferenc J.-tér 18.
Telefon: 225. — TELEP:
Közraktár. Telefon: 215.

Békéscsabai Áruforgalmi Rt.

SZÉN
KOKSZ
TÜZIFA
BRIKETT
KOVÁCSZÉN

— Egymásután teszik ártalmatlanná az orvvadászokat a békési csendőrök. Békésről jelent a Körösvidék tudósítója. Jelentették már, hogy a múlt hónapban a békési csendőrség nyolc orvvadászt fogott el Káraszmegyeren. Az orvvadászok egyike, Kalmár Pál, 10 éjjel Gyebnár József vadórt meg akarta ölni. Kalmár a vadászaknál éjjel lesben állt, s amikor a vadór kilépett, rálőtt. A sötétségben célt tévesztett. A csendőrség elfogta és átadta az ügyészségnek. — F. hó 11-én a békési csendőrség a békési erdőben fogott el hat orvvadászt, akik már régen garázdálkodtak az erdőben. A nyomozás megindult az ügyben.

Időjárás

A békéscsabai meteorológiai megfigyelő állomás jelentése 1933. január 13-án délben.

Hőminimum — 6,7 C°
Hőmaximum — 3,6 C°
A föld felszínén — 6,7 C°
Légnyomás 768,4 mm.
Csapadék 19 mm.

A budapesti meteorológiai intézet jelentése:

Várható időjárás a következő 24 órára: Hideg idő, eszakkéleti légáramlással, főleg délen kisebb havazások.

Colette Frantz hangversenye

Végtelenül bájos, muzikális és mindenekelőtt poétikus művészeget ismertünk meg a fiatal francia hegedűművésznőben, aki a csütörtöki Auróra hangversenyen mindenkinek a szívébe belopta magát. Gondosan felépített programján nagyobb részt a francia és olasz hegedűirodalom reprezentatív darabjai szerepeltek, amelyek közül, ha ugyan választani lehet, talán Saint Saëns versenyművét játszotta legszebben. A közönség tomboló tapsokkal fogadta különösen az utolsó szám bravurosan előadott kisebb darabjait, úgy, hogy még ráadásul is meg kellett fogni a különben is hatalmas műsort. Azt már első hallásra is megállapíthatjuk, hogy Colette Frantzot férfias tónusa csáthatatlanul biztos intonálása, nagy technikai felkészültsége, lágy vonóvezetése és poétikus elmélyedő előadása a fiatal hegedűgárda legelsői közé emelik. Herz Ottó elsőrangú volt mint zongorakísérő. Különösen a Franck szonátában és a Saint Saëns hegedűverseny II. tételében brillírozott.

Árverésre kerül

Telekgerendás tanya 911 számu

14 kat. holdas ingatlan

e hó 16-án délelőtt 10 órakor Békéscsabán, a kir. járásbiróság árverési termében. Érdeklődni lehet:

Dr. Reisz József ügyvédnél.
A kiadásért felelős Ugrin János.

Ismét felütötte a fejét a sertéspestis Békéscsabán

Nagy óvatosság kell, nehogy a múlt évi vész megismétlődjön

Mint hivatalos helyről értesülünk, Békéscsaba határában, a telekgerendási dűlőben két tanyában sertéspestist állapítottak meg. A sertéspestist az eddigi jelek szerint Ujkigyós község területéről hurcolták be.

A sertéspestis újabb fellépésével kapcsolatban felhívják a sertésenyésztőket és hizlalókat, hogy a gazdaságukban esetleg mutatkozó ilyenmű megbetegedést idejében, lehetőleg azonnal jelentsék be az illetékes hatóságokhoz, mert csak így lehet elejét venni annak, hogy a tavalyi hatalmas pusztítást végzett járvány meg ne ismétlődjék. A hatóságoknak is könnyebb a hely-

zete, ha idejében értesül a fenyegető veszélyről. Bizonyára minden sertéshizlaló gazda tudja, hogy milyen nagy veszteség származna abból, ha a kellő vigyázatosság hiánya miatt a vöröst zár alá kellene helyezni ismét, épen most, mikor szezonja van a hizott sertések budapesti és külföldi értékesítésének. Mindenkinek tehát, aki sertések tartásával foglalkozik, fontos érdeke, hogy minden lehető óvatossági és tisztasági intézkedés szigorú betartásával igyekezzen elhárítani a sertésvész újabb elharapozásának nagy veszedelmét.

A Körösvidék repülőgépmoделlkészítő tanfolyama

Irja: Nattán István okl. gépészmérnök.

V.

Vannak az én moделlkészítő gárdának olyan tagjai is, akiket — hiszem — a komoly oldala is érdekel a légszavar készítésnek (természetesen szigorúan a repülőgépmoделl légszavariját tekintve,) ezek kedvéért megkísérlem és bepillantást nyujtok a titokba oly képen, hogy ezeknek a megértése ne tünjék túl nehéznek.

Ha a gumi motort (lévén ez a leganulságosabb és a legszemléltetőbb hajtóeszköze a moделleknek) bizonyos fordulattal felhuzzuk, a gumiban energiát halmozunk fel. Ez az energia nagyságra függ a szálak számától, a keresztmetszettől, a horgok egymástól való távolságától (tehát a szálak hosszától) és a csavarulatok számától. A becsavarodásnál nyert teljesítmény a lecsavarodáshoz szükséges időtől függ, tehát:

$$\text{teljesítmény} = \frac{\text{energia}}{\text{lecsavarodási idő}}$$

Bizonyos lecsavarodásra idő szükséges, ez pedig függ a terhelési felülettől (a légszavar nyomófelülete) és a moделl súlyától. A lecsavarodáshoz szükséges időből és a csavarulatok számából egy közepes légszavar fordulatszámot állapíthatunk meg. Ha pl. 250 mm, a légszavar átmérője és 0,3 perc kell a gumi lecsavarodásához

$$\frac{250}{0,3} = 833 \text{ fordulat/perc.}$$

Minél nagyobb a csavar átmérője, annál nagyobb a forgatáshoz szükséges energia. A fordulatszámából és a gumikeresztmetszetből ismert teljesítmény egy bizonyos légszavar átmérőt határoz meg. Összefüggés van ugyancsak a csavar emelkedése, fordulat szám és a röpülősebesség között is. Pl. egy 40 cm. emelkedésű csavar 830 fordulattal percnként $40 \times 830 = 332$ m-rel furná magát bele szilárd anyagba. Tekintve, hogy a levegő a szárnyak elől kitér, tehát a légszavar nem tud kellőképp előre kapaszkodni ezt slipnek nevezzük), az emelkedést 10% al nagyobbra kell venni.

HIRDESSZEN

A „KÖRÖSVIDEK”-BEN!

A KÖRÖSVIDEK KÖNYVUDONSÁGAI

Pap Károly: Megszabadítottál a haláltól.	2:90
Sebess: Magyar agrár-evolúciók	20—
Magyar Miklós: Az ember és gép harca.	3:20
V. Gnóthfalvy Dorner Zoltán: Nemzeti gazdasági tanácsok.	6—
Margaret Kennedy: A család boldondja. (2 kötet.)	5:40
Deeping: Sorell és fia.	6—
Hugh Walpole: Egy vöröshajú ember arcképe.	3:20
Arnold Bennett: Vasuti baleset.	3—
Michael Arlen: Lily Christine.	4—
Pécsi Mária: Mezők lilioma.	3—
Fáy Ilona: Alkonyat.	3—
Karinthy Frigyes: Hasműtét.	2:40
Erdős Renée: Örök papok.	6:80
Schultz Antal: A házasság.	3—
H. Sienkiewicz: A kereszties lovagok.	3—
H. Sienkiewicz: Vizözön.	3—
" Volodijovszki úr.	3—
H. Bordeaux: Tuilette.	3—
Tarcai György: Mosolino.	3—
Louis Bertrand: Sauguis Martyrum.	3—
Dr. Kalmár Gusztáv: Küzdelmek a fehér halál országában. II. ik kötet.	6:50
Pázmány Péter prédikációi. II. ik kötet.	6—
Migray József: A Marxizmus csödjé. A szocializálási elmélet a gyakorlatban.	4—
Dr. Erdélyi László: A magyar lovagkor nemzetségei 1200—1408.	6—

Athenaeum könyve:

Móricz Zsigmond: Rokonok. 2—

Rózsaszín Regények. 46 sz.

Marlitt: Második feleség. 1—

Külföldi regények:

Hall Caine: A fehér proféta. (2 köt.) 4—

Magyar regények:

Oláh György: Lázadás a Tiszánál. Füzve 2— kötve 3—

Szóllóssy Endre: Hiszek. Jubileumi verseskötet. 6:60

Kaphatók

a Körösvidék könyvkereskedésében, Szent István-tér 10. szám.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések ára tíz szög hétköznap 40 fillér, vasár- és ünnepnap 60 fillér. Vas-tag betűvel szedett szó duplán számít. Kérjük vidéki hirdetőinket, hogy a hirdetés árát a szöveg beküldésével egyidejűleg beküldeni sziveskedjenek. A hirdetések ára postabélyegben is beküldhető.

Nagy Galvacsóra lesz szombaton este Vargánál, a »Közponi« étkezdében. Túrúscsuszával 90 fillér.

Szép **orgona-garméniumomat** kis részletre eladnám, vagy kis sportautóért elcserélném. Kovács tanár, Gyula. 168

Kétszobás lakás kiadó. III., Nagy Antal-u. 11. 162

Kétszobás és egyszobás udvari lakás kiadó, kenderföld eladó. Kistabán-u. 23 sz. 155

PÉNZT takarít meg, ha bútorszükségletét ZSIROSNAI veszi. Hálók 150—200—350 pengőért. IV., Hajnal-u. 5. 8342

Eladó alighasznált két mázsa, vetőgép, henger, műtrágya-szóró és egyéb gazdasági szerszámok. Bővebbet: Bartók József-u. 16. 170

Autójavításban jártas géplakatosmester (ovadékképes előnyben), keres a Suhajda-garázs, Békéscsaba.

Szoplatós-dadának elmennek. Cim: V., Máriássy-u. 51. 148

Privát sertésvágást és füstölést vállal Zsótér hentes. I., Kisfaludy-u. 18. 8608

Eladó 80 kishold szántóföld a köröstarcsai vasuti állomás mellett. Átvehető törlesztéses és váltókölcsonnel együtt. Bővebbet dr. Dzurik József ügyvédnél, Andrassy-ut 16. 8407

Valódi fajtisza **Rode Izlandi kakasok** és jércék és egy alduai fodros gunár eladó. II., Ferenc József-tér 15.

Tőzsde

Valuták:

Angol font	19 00—19 40
100 Cseh korona	16 92—17 00
100 Dinár	7 30—7 60
100 Dollár	570 50—573 50
100 Francia frank	22 30—22 50
100 Leu	3 40—3 44
100 Lira	29 90—30 20
100 Német márka	135 70—136 60
100 Svájci frank	110 70—111 40

Határidős piac:

Irányzat: Elgyengült, forgalom közepes.

Gabonárány:

76 kg. tv. buza	13 45—13 85
77 kg. tv. buza	13 65—14 15
78 kg. tv.	13 80—14 25
79 kg. tv.	13 95—14 45
80 kg. tv.	14 10—14 65
Rozs	6 10—6 20
Takarmányárpa	8 80—9 00
Zab	9 00—9 25
Tengeri	6 55—6 65
Korpa	6 15—6 25
Sörárpa	10 25—12 50

Készru piac:

Irányzat: Barátságos, forgalom cseneves. Az előző napi árakhoz viszonyítva a buza 5, korpa 10 fill-el jobb mázsánként. A többi cikk ára változatlan.

Ferencvárosi sertésvágás:

Árak: Fialat könnyű 74—78 nehéz 84—86

Kiadja és nyomtatja a Körösvidék Rt.